

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут **факультет психології**

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика проведення наукових дебатів

Освітня програма ___будь яка___

Спеціальність _будь яка___

Галузь знань __будь яка__

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від “23” вересня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методика проведення наукових дебатів
Викладач (-і)	Возняк Степан Володимирович, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та релігієзнавства
Контактний телефон викладача	099-1940015
Е-mail викладача	stepanwozniak@gmail.com
Формат дисципліни	2. Цикл професійної підготовки. 2.1. Вибіркові дисципліни. 2.1.1. Дисципліни за вибором докторанта
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=122&id_cou=5328
Консультації	Консультації проводяться відповідно до розкладу та графіку індивідуальних занять із докторантами
2. Анотація до курсу	
Навчальна дисципліна «Методика проведення дебатів» викладається як спеціальна практика регламентованих форм наукової аргументативної комунікації у форматі «дебатів» за різноманітними правилами (основний акцент робиться на дебатах за британським парламентським форматом як найбільш поширеним) для оволодіння навичками розробки систем аргументації, підготовки та реалізації публічних виступів та участі у дебатній полеміці (контраргументації), аналітики змісту доповідей опонента та здатності порівнювати релевантність\вагомість\доведеність аргументаційних стратегій при доведенні тих чи інших неоднозначних наукових результатів.	
3. Мета та цілі курсу	
Мета: сформувати у докторантів високий, теоретично обґрунтований та практично випробуваний рівень культури здійснення наукових дискусій, суперечок, полеміки, дебатів, відкритих обговорень та інших комунікативних практик, що передбачають формулювання та застосування релевантної, обґрунтованої та логічно виваженої аргументації для захисту власних наукових позицій, здатність коректно, критично та адекватно здійснювати контраргументацію, контент-аналіз думки опонента, знаходження конструктивних та компромісних рішень на основі здійснених суперечок.	
Завдання: У результаті вивчення навчальної дисципліни докторант повинен	
знати: • основи теоретичної побудови аргументації • функції, роль і значення дебатів та іншої полеміки у структурі наукового та суспільного знання; • генезу і розвиток комунікативних практик, що спрямовані на створення полемічного середовища; • фундаментальні правила, закони, принципи як наукових дебатів, так і жорстко регламентованих форм спортивно-інтелектуальних дебатів (оксфордські, американські формати дебатів); • термінологію дебатних практик.	
вміти: • володіти термінологією, яку використовують у дебатних технологіях; • визначити роль, функції, значення релевантної аргументації та контраргументації у науковому та суспільному середовищі; • орієнтуватися в основних методологічних і світоглядних функціях і проблемах, пов'язаних із утворенням наукового полемічного комунікативного середовища; • застосовувати на практиці теорію аргументації;	

- формулювати релевантні, коректні, виважені та логічно обґрунтовані аргументи до будь-якої дебатової чи полемічної теми;
- коректно та критично наводити контраргументацію до будь-якої думки можливого опонента;
- здійснювати структурний, логічний аналіз та контент-аналіз промов будь-якого рівня складності;
- використовувати попередньо одержані знання із всесвітньої (загальної) історії, історії філософії, етики, естетики, аксіології, методології наукового пізнання, філософії науки, соціології та інших дисциплін для формулювання та наведення аргументації;
- вмінні сформулювати дебатову промову на будь-яку задану тему;
- працювати у команді, що готує дебатову промову;
- застосовувати у повсякденній та науковій практиці знання, набуті протягом вивчення правил політичного та наукового дебатування.

4. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності

ЗК2: Здатність робити смислові узагальнення та висновки, виявляти в інформаційних даних та концептах хибні й вразливі місця, суперечності та неповноту аргументації. Прагнення до оптимальних рішень та ясності умовиводів.

ЗК3: Готовність до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань та стратегій/способів мислення.

ЗК4: Навички раціональної організації власної діяльності та ефективного використання часу.

ЗК5: Прагнення усвідомлювати підстави власних та інших міркувань, здатність відрізнити суб'єктивні, спонтанні складові суджень від об'єктивних і аргументованих, вмінні надавати перевагу останнім.

ЗК6: Критичність та самокритичність мислення.

ЗК7: Схильність до самоперевірки отриманих результатів, турбота про якісне виконання професійних завдань.

ЗК8: Увага і толерантність до іншої (й інакшої) думки, здатність аналізувати її зміст та структуру в процесі спілкування та адекватно на неї реагувати.

ЗК9: Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях, використовувати ввічливі форми звернення до опонента, концентруватися на значущих складових судження, не переходячи на особистості.

ЗК10: Навички публічного мовлення, здатність ясно та виразно висловлюватися в процесі комунікації.

ЗК11: Навички роботи у групі, розподіл функцій в колективній роботі, взаємодопомогу, терплячість, витримку і доброзичливість.

ЗК12: Відкритість, здатність сприймати та враховувати зауваги, оптимізувати власну позицію в процесі обговорення, налаштованість на діалог, залучення у власні міркування висловлених слухних ідей.

ЗК13: Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин 90 /30 Кредитів 3 /1
Аудиторних	30
Лекції	12
Семінарські заняття / практичні / лабораторні	18

Самостійна робота		60			
Аудиторних Всього		30			
Лекції Всього		12			
семінарські заняття / практичні / лабораторні Всього		18			
самостійна робота Всього		60			
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність			Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I, III	Будь-яка			I, II	Вибірковий
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Наукові дебати як регламентована аргументативна комунікація 1.Форми полеміки: діалог, дискусія, диспут, дебати 2. Дебатні формати: політичні дебати, дебати у форматі Карла Поппера, судові дебати, дебати у британському парламентському форматі 3.Місце дебатних технологій у професійній та повсякденній діяльності. 4. Структура та правила дебатів за британським парламентським форматом (далі – дебатів БПФ) орієнтири дебатів БПФ. 5. Практична значущість навичок дебаткування у повсякденному житті, професійному та кар’єрному становленні науковця.	2 години лекція, 2 години семінарське заняття	1. Бобришев І., Богаченко П., Кожемякін К., Бріч Є. та ін. Твій помічник у дебатному клубі: методичний посібник / Вид. 3, змін. і доп. – Україна: ВМГО «ФДУ», 2014. 2. Дін О. Посібник з дебатів / пер. з англ. Шиманська К., Трушин В. - Україна: ВМГО «ФДУ», 2016. 3. Johnson, Steven L. Winning Debates. A Guide to Debating in the Style of the World Universities Debating Championships. - International Debate Education Association, New York-Amsterdam-Brussels, 1968. ISBN 978-1-932716-51-1. – 271 p.	8 годин самостійної роботи (ознайомлення та перегляд дебатів за різними форматами опрацювання правил дебатів БПФ та інших)	5	1 тиждень навчання

Тема 2. Підготовка та реалізація аргументації як основа ефективного наукового виступу 1. Структура аргументу. 2. Основні характеристики аргументу: релевантність, вагомість, доведеність. 3. Джерела пошуку аргументації. 4. Формування контексту аргументації: робота з фреймом, контекстом, ідеями та цінностями. Акторний аналіз 5. Стратегія аргументації. Поняття «тягару доказу» в науці. 6. Типові помилки при формуванні наукової аргументації.	2 години лекція, 4 години семінарське заняття	1. Акулич В. Матеріали для підготовки к БПФ. – СПб, 2016. 2. Бобришев І., Богаченко П., Кожемякін К., Бріч Є. та ін. Твій помічник у дебатному клубі: методичний посібник / Вид. 3, змін. і доп. – Україна: ВМГО «ФДУ», 2014. 3. Дін О. Посібник з дебатів / пер. з англ. Шиманська К., Трушин В. - Україна: ВМГО «ФДУ», 2016. 4. Шуганов В. Готовь сани летом, а кейс за 15 минут. – М., 2015. 5. Шуганов В. Структура аргумента. – М., 2018	12 годин самостійної роботи (розробка навичок підготовки до доповіді, аналізу теми дебатів, роботи у команді, виконання вправ на пошук ідей для аргументації, робота із правильними та неправильними логічними та наслідковими ланцюжками)	10	2-3 тижень навчання
Тема 3. Основи контраргументації та робота із позицією опонента 1. Пошук і вибір стратегії контраргументації 2. Робота із логічною структурою аргументів опонента 3. Робота із контекстуальною релевантністю аргументів опонента 4. Робота із наслідками та	2 години лекція, 2 години семінарське заняття	1. Акулич В. Матеріали для підготовки к БПФ. – СПб, 2016. 2. Бобришев І., Богаченко П., Кожемякін К., Бріч Є. та ін. Твій помічник у дебатному клубі: методичний посібник / Вид. 3, змін. і доп. – Україна: ВМГО «ФДУ», 2014. 3. Дін О. Посібник з дебатів / пер. з англ. Шиманська К., Трушин В. - Україна: ВМГО «ФДУ», 2016.	8 годин самостійної роботи (Практика відбиття аргументації опонента, освоєння стратегій аргументації та правильних випадків їх застосування)	5	4 тижень навчання

вагомістю аргументів опонента 5. Стратегії пошуку помилок					
Тема 4. Креативне розширення та поглиблення аргументації 1. Задачі розширення у дебатах БПФ і загальний контекст аргументативної комунікації 2. Стратегія і тактика розширення 3. Робота із контекстом і наслідками 4. Утилітарні та ціннісні моделі розширення	2 години лекція, 2 години семінарське заняття	1. Акулич В. Матеріали для підготовки к БПФ. – СПб, 2016. 2. Бобришев І., Богаченко П., Кожемякін К., Бріч Є. та ін. Твій помічник у дебатному клубі: методичний посібник / Вид. 3, змін. і доп. – Україна: ВМГО «ФДУ», 2014. 3. Дін О. Посібник з дебатів / пер. з англ. Шиманська К., Трушин В. - Україна: ВМГО «ФДУ», 2016. 4. Шуганов В. Готовь сани летом, а кейс за 15 минут. – М., 2015. 5. Шуганов В. Структура аргумента. – М., 2018. 6. Johnson, Steven L. Winning Debates. A Guide to Debating in the Style of the World Universities Debating Championships. - International Debate Education Association, New York-Amsterdam-Brussels, 1968. ISBN 978-1-932716-51-1. – 271 p.	8 годин самостійної роботи (виконання вправ з розширення попередньої лінії аргументації, огляд різноманітних дебатів БПФ на предмет тактик і стратегій розширення)	5	5 тижень навчання
Тема 5. Аналітика дебатних промов 1. Задачі аналітики у дебатах БПФ та у загальному професійному і повсякденному контекстах. 2. Стратегія і тактика аналізу. 3. Форми порівняння ідей та аргументів.	2 години лекція, 2 години семінарське заняття	1. Акулич В. Матеріали для підготовки к БПФ. – СПб, 2016. 2. Бобришев І., Богаченко П., Кожемякін К., Бріч Є. та ін. Твій помічник у дебатному клубі: методичний посібник / Вид. 3, змін. і доп. – Україна: ВМГО «ФДУ», 2014. 3. Дін О. Посібник з дебатів / пер. з англ.	8 годин самостійної роботи (вправи по аналізу різноманітних промов, розробка альтернативних ліній аналітики)	5	6 тижень навчання

4. Акторний аналіз та аналіз суб'єктів дебатів у аналітиці 5. Типові помилки при аналітиці дебатних промов Тема 6. Стратегії дебаткування у різноманітних наукових тематиках 1. Дебаткування у галузі гуманітарних наук (філософія, психологія, культура). 2. Дебаткування на утилітарно-механістичну тематику (політологія, соціологія, право). 3. Дебаткування в «умовному» світі (наукові експерименти та моделювання інтелектуальних експериментів\ гіпотез). 4. Прецедентні та ціннісні дебати довкола гостроактуальних суспільнозначимих наукових проблем.	2 години лекція, 6 годин семінарських занять	Шиманська К., Трушин В. - Україна: ВМГО «ФДУ», 2016. 1. Акулич В. Матеріали для підготовки к БПФ. – СПб, 2016. 2. Бобришев І., Богаченко П., Кожемякін К., Бріч Є. та ін. Твій помічник у дебатному клубі: методичний посібник / Вид. 3, змін. і доп. – Україна: ВМГО «ФДУ», 2014. 3. Дін О. Посібник з дебатів / пер. з англ. Шиманська К., Трушин В. - Україна: ВМГО «ФДУ», 2016. 4. Шуганов В. Готовь сани летом, а кейс за 15 минут. – М., 2015. 5. Шуганов В. Структура аргумента. – М., 2018.	16 годин самостійної роботи (огляд дебатів БПФ на задані тематики, аналіз стратегій аргументації та засвоєння відмінностей у «тягарях доказу» кожної тематики. Підготовка промов за різноманітні лінії)	10	7-10 тижень навчання
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Усні відповіді – 30 балів Дебатні ігри – 50 балів Самостійна робота – 20 балів				
Вимоги до письмової роботи	- Своєчасність виконання навчальних завдань; - Повний обсяг їх виконання; - Якість виконання навчальних завдань; - Самостійність виконання; - Творчий підхід у виконанні завдань; - Ініціативність у навчальній діяльності.				
Семінарські заняття	Семінарське заняття має на меті активну усну спільну роботу із обробленим в рамках самостійної роботи матеріалом, і оцінюється за 5-ти бальною шкалою.				

Умови допуску до підсумкового контролю	- Наявність виконаної у повному обсязі самостійної роботи - Наявність оброблених дебатних ігор та підготовлених промов - Написання контрольних промов та ліній аргументації - Присутність на усіх семінарських та лекційних заняттях
7. Політика курсу	
<u>Академічна доброчесність:</u> Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <u>Відвідування занять</u> Відвідування занять є необхідною складовою навчання. Очікується, що всі докторанти відвідають лекції та практичні заняття курсу. Пропуски семінарських (практичних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Докторант зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття протягом двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу докторанта (п.5.1.2. Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»).	
8. Рекомендована література	
1. Акулич В. Матеріали для підготовки к БПФ. – СПб, 2016. 2. Бобришев І., Богаченко П., Кожемякін К., Бріч Є. та ін. Твій помічник у дебатному клубі: методичний посібник / Вид. 3, змін. і доп. – Україна: ВМГО «ФДУ», 2014. 3. Дін О. Посібник з дебатів / пер. з англ. Шиманська К., Трушин В. - Україна: ВМГО «ФДУ», 2016. 4. Шуганов В. Готовь сани летом, а кейс за 15 минут. – М., 2015. 5. Шуганов В. Структура аргумента. – М., 2018 6. Johnson, Steven L. Winning Debates. A Guide to Debating in the Style of the World Universities Debating Championships. - International Debate Education Association, New York-Amsterdam-Brussels, 1968. ISBN 978-1-932716-51-1. – 271 p.	

Викладач Возняк Степан Володимирович

